

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	1123202110
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1123202110.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. F. O., narodeného XX. U. XXXX, W., X. R. XXXX/XXX, zastúpeného splnomocnenkyňou LOVÁSZ LEGAL s. r. o., Bratislava, Železničiarska 18, IČO: 54626048, proti žalovanej Penat, a. s., Bratislava, Fándlyho 8, IČO: 46986782, zastúpenej splnomocnenkyňou Nosko & Partners s. r. o., Bratislava, Podjavorinskej 2, IČO: 36860107, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-10C/11/2023 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/11/2023), o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2023 sp. zn. 16Co/100/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2023 sp. zn. 16Co/100/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV uznesením z 31. marca 2023, č. k. 10C/11/2023-162, uložil žalovanej povinnosť pripojiť k dodávke plynu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu v projekte pod názvom „BYTOVÝ DOM BÚDKOVA CESTA" alebo tiež „Villa Penat" bližšie špecifikované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (výrok I.), ako aj povinnosť zdržať sa konania, ktoré by malo za následok prerušenie a obmedzenie dodávky plynu v špecifikovaných nehnuteľnostiach (výrok II.) a povinnosť dodávať alebo umožniť dodávanie plynu v špecifikovaných nehnuteľnostiach (výrok III.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.). Zároveň žalovanú okrem iného poučil, že môže podať žalobu vo veci samej, ktorej právnym následkom v prípade jej úspechu v konaní bude skutočnosť, že súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovie (výrok V.) a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť na účet súdu prvej inštancie súdny poplatok vo výške 16,50 eura (výrok VI.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia v podstatnom poukázal na to, že z tvrdení žalobcu, ako aj predložených listinných dôkazov možno vyvodiť, že práve žalovaná znemožnila dodávanie plynu žalobcovi tým, že na základe pokynu štatutárneho zástupcu žalovaného boli plynomery prislúchajúce k bytom žalobcu

demontované. I keď existujú medzi stranami sporu rozpory ohľadom uhrádzania platieb spojených s užívaním bytu, súd prvej inštancie mal za to, že žalobca mal snahu situáciu urovnať a žiadal žalovanú, aby prijala jeho platby a neposielala ich späť. Žalobca má taktiež záujem o pravidelné uhrádzanie platieb za dodávaný plyn, o čom svedčí aj skutočnosť, že dňa 27. decembra 2022 zložil do notárskej úschovy peňažné prostriedky v prospech žalovanej za účelom splnenia záväzku. Preto dospel prvoinštančný súd k záveru, že žalobca osvedčil dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže žalovaná svojím konaním zasiahla a zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu, narušila a narušuje pokojné užívanie predmetných nehnuteľností žalobcu, ktoré legálne nadobudol do vlastníctva na základe kúpnych zmlúv, o čom svedčí aj povolený vklad vlastníckeho práva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam príslušným katastrálnym úradom a čo odôvodňuje potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, a to aj za účelom obnovenia jednej zo zložiek žalobcovi prislúchajúceho vlastníckeho práva (práva užívať predmet svojho vlastníctva) a zamedzenia rozširovania vzniknutej ujmy.

1.2. Súd prvej inštancie tiež zdôraznil, že na nariadenie neodkladného opatrenia nemá vplyv ani skutočnosť, že doposiaľ nebol predmetný bytový dom, a teda aj jednotlivé byty a nebytové priestory skolaudované. Pričom v tejto súvislosti poukázal i na uznesenie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) z 30. novembra 2021, č. k. 10Co/62/2021- 444, v spore iniciovanom inými užívateľmi bytov a garážových státí v tomto bytovom dome na základe Dohody o vstupe do objektu z decembra 2020 a tomu predchádzajúcej doposiaľ nezavkladovanej kúpnej zmluve, ktorý nevydanie kolaudačného rozhodnutia k danej nehnuteľnosti nevyhodnotil ako prekážku pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým uložil žalovanej okrem iného aj povinnosť strpieť užívanie dvoch rozostavaných bytov v danom bytovom dome, vrátane garážových státí a zdržať sa všetkého, čím by žalobcom bránil v prístupe k nehnuteľnostiam a ich riadnom užívaní.

2. Na odvolanie žalovanej odvolací súd uznesením z 29. septembra 2023, č. k. 16Co/100/2023-381, uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal plný nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2.1. Odvolací súd vychádzajúc z nespornej skutočnosti, že BYTOVÝ DOM BÚDKOVA CESTA (Villa Penat), v ktorom sa nachádzajú byty vo vlastníctve žalobcu, doposiaľ nebol skolaudovaný konštatoval, že poskytovanie právnej ochrany užívaniu neskolaudovanej stavby neodkladným opatrením je neprípustné (v rozpore s verejným právom), nakoľko v opačnom prípade by súd legitimizoval konanie žalobcu v rozpore so zákonom a zároveň by ukladal povinnosť žalovanej v rozpore so zákonom. Bez vydania príslušného rozhodnutia (povolenia) stavebným úradom v zmysle § 83 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku [(stavebný zákon) ďalej len „zákon č. 50/1976 Zb.“] je celkom bez významu aj skutočnosť, že žalovaná v minulosti umožnila žalobcovi, či iným osobám, užívanie bytov v neskolaudovanej stavbe BYTOVÝ DOM BÚDKOVA CESTA (Villa Penat), t. j. konala spôsobom, za ktorý jej bola v minulosti stavebnou inšpekciou uložená pokuta za porušenie zákona. Preto odpadá nutnosť preventívne ochrániť žalobcu navrhovaným neodkladným opatrením, keď osvedčený skutkový a právny stav, neposkytujú záver o existencii reálnej a bezprostredne hroziacej ujmy na právach žalobcu spočívajúcich v nemožnosti predmetné nehnuteľnosti užívať, resp. realizovať právo na bývanie.

2.2. Ďalej dôvodil, že v okolnostiach posudzovanej veci považuje za potrebné zdôrazniť, že zatiaľ čo vlastnícke oprávnenie vlastníka stavby, spočívajúce v nakladaní s ňou v zmysle možnosti prevodu vlastníckeho práva k nej od okamihu jej vzniku, nie je právnymi predpismi obmedzené, jej užívanie je zákonom č. 50/1976 Zb. ako právnym predpisom verejného práva podmienené vydaním kolaudačného rozhodnutia. V kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Zároveň skúma, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení.

2.3. V nadväznosti na odvoláciu argumentáciu žalovanej ohľadom existencie prekážky res iudicata v danej veci odvolací súd poukázal i na to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že prejednaniu a

rozhodnutiu aktuálneho návrhu táto procesná prekážka nebráni. Stotožňujúc sa s právnym názorom súdu prvej inštancie na zdôraznenie správnosti tiež uviedol, že pri totožnosti strán sporu, nie je zachovaná skutková totožnosť dôvodov, pre ktoré podal žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Oproti právoplatne skončenej veci vedenej pod sp. zn. 21C/46/20122, sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia v aktuálnom konaní vedenom pod sp. zn. 10C/11/2023 z doplnených a rozšírených dôvodov (zmenených skutkových okolností týkajúcich sa najmä dodávky plynu a existencii plynomerov k bytom žalobcu, návrhu na uzatvorenie dohody i na obnovenie dodávky plynu z 28. novembra 2022, uznesenia OR PZ Bratislava Staré Mesto - západ ČVS: ORP-XXX/SMZ-BX-XXXX, z 11. januára 2023, z ktorého okrem iného vyplýva, že štatutárna zástupkyňa žalovanej vypovedala, že plynomery dal odmontovať na jej pokyn jej manžel), preto za tohto stavu bolo potom bez právnej relevancie skúmanie totožnosti žalobného petitu.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) dovolateľ namietal v súvislosti s prekvapivosťou a arbitrárnosťou napadnutého rozhodnutia spočívajúcou (i) v nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd nevysporiadal s argumentáciou strán a nereflektoval ani argumentačnú líniu súdu prvej inštancie ohľadom potreby nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia, pritom odignoroval i osobitosti daného prípadu, ako aj (ii) v prílišnom formalizme prezentovaného výkladu týkajúceho sa zákazu užívať nehnuteľnosť bez kolaudácie. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 294/2018, III. ÚS 120/2020, I. ÚS 468/2023. Podľa žalobcu porušenie predpisov správneho práva nemôže byť podkladom na odmietnutie súdnej ochrany v súkromnoprávnej rovine tak, ako to konštatoval odvolací súd výkladom ustanovenia § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“).

4. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení nestotožnila s argumentáciou žalobcu a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol, alternatívne zamietol a priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň i dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f)).

8. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017 uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9. V prípade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti rozhodnutia podľa § 420 CSP dovolací súd v

prvom rade skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

10. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v predmetnej veci bol podaný samostatne a súdy o ňom rozhodli ako o samostatnom predmete konania, bez následne prebiehajúceho konania vo veci samej. O nariadení neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) a h) CSP, môže súd rozhodnúť ako o samostatnom predmete konania, bez toho, aby na toto rozhodnutie nadväzovalo ešte konanie a rozhodovanie vo veci samej, tak ako tomu bolo aj v prejednávanej veci. Preto je v danom prípade voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie podľa § 420 CSP prípustné.

11. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal najmä nedostatky v odôvodnení uznesenia odvolacieho súdu, ktoré nedalo odpoveď na jeho faktické argumenty a nevysporiadalo sa ani s odlišnou argumentačnou líniou rozhodnutia prvoinštančného súdu, ktoré rozhodnutie napadnutým uznesením zmenil.

13. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní všetkých rozhodných dôkazov a ich vyhodnotení zistia riadne skutkový stav a po správnom výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že by boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a tým aj podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

13.1. K porušeniu tohto práva tak môže dôjsť aj tým, že nižšie súdy nezaujímú žiadne stanovisko k predloženým rozhodnutiam ústavného súdu či najvyššieho súdu, alebo že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevypývajú (porov. I. ÚS 243/07), alebo ak je výklad a použitie príslušných zákonných ustanovení v rozpore s princípmi ústavnosti a spravodlivosti.

13.2. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní a vyhodnocovaní skutkového stavu rešpektoval ústavnoprocessné zásady, je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa Civilného sporového poriadku. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

14. Najvyšší súd na úvod pripomína, že jedným zo základných atribútov právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neodmysliteľne princíp právnej istoty [čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavy (ďalej len „ústavy“)], ktorej neopomenuteľnou súčasťou je aj dôvera jednotlivca v rozhodovaciu činnosť súdov.

15. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného

ustanovenia nesporne zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

16. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd v napadnutom rozsudku nezohľadnil citované východiská ochrany práva na spravodlivý proces, preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, najmä vtedy, ak odvolací súd mení rozsudok súdu prvej inštancie, resp. potvrdzuje rozsudok z iných dôvodov, pretože ním nahrádza napadnuté prvoinštančné rozhodnutie. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa preto musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

19. V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a na rozdiel od súdu prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo po „rozsiahlej“ rekapitulácii dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolania, vyjadrenia k odvolaniu ako aj repliky a dupliky, po následnej citácii § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 329 ods. 2, 3 CSP a teoretických východísk právneho inštitútu neodkladného opatrenia (body 1. až 66. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), v rozhodujúcom založené iba na dôvodoch obsiahnutých v bodoch 67. až 69. v znení:

„V okolnostiach posudzovanej veci považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že zatiaľ čo vlastnícke oprávnenie vlastníka stavby, spočívajúce v nakladaní s ňou v zmysle možnosti prevodu vlastníckeho práva k nej od okamihu jej vzniku, nie je právnymi predpismi obmedzené, jej užívanie je zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) ako právnym predpisom verejného práva podmienené vydaním kolaudačného rozhodnutia. Tento zákon v § 76 stanovuje, že dokončenú stavbu, prípadne jej časť spôsobilú na samostatné užívanie alebo tú časť stavby, na ktorej sa vykonala zmena alebo udržiavacie práce, pokiaľ tieto stavby vyžadovali stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia. V zmysle § 82 tohto zákona sa kolaudačným rozhodnutím povoľuje užívanie stavby na určený účel. V kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení; ďalej skúma, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení.

V zmysle § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním; tomuto oprávneniu vlastníka však zodpovedá povinnosť splniť všetky zákonom požadované podmienky potrebné na jej užívanie. Stavebný zákon je práve jedným z predpisov, ktorý upravuje podmienky výkonu vlastníckeho práva, keď práva v § 76 upravuje, že kolaudačné rozhodnutie vyžaduje pre všetky stavby, pokiaľ pre ne neplatí osobitná úprava uvedená v zákone alebo v rozhodnutí; stavebník (vlastník) je teda v užívaní nehnuteľnosti až do vydania kolaudačného rozhodnutia obmedzený.

Odvolací súd vychádzajúc z nespornej skutočnosti medzi stranami, že BYTOVÝ DOM BÚDKOVA CESTA (Villa Penat), v ktorom sa nachádzajú byty vo vlastníctve žalobcu, doposiaľ nebol skolaudovaný; preto konštatuje, že poskytovanie právnej ochrany užívaniu neskolaudovanej stavby neodkladným opatrením je neprípustné (v rozpore s verejným právom), nakoľko v opačnom prípade by súd legitimizoval konanie žalobcu v rozpore so zákonom a zároveň by ukladal povinnosť žalovanému v rozpore so zákonom. Bez vydania príslušného rozhodnutia (povolenia) stavebným úradom v zmysle § 83 Stavebného zákona je celkom bez významu aj skutočnosť, že žalovaný v minulosti umožnil žalobcovi, či iných osobám, užívanie bytov v neskolaudovanej stavbe BYTOVÝ DOM BÚDKOVA CESTA (Villa Penat), t. j. konal spôsobom, za ktorý mu bola v minulosti stavebnou inšpekciou uložená pokuta za porušenie zákona.",

jedine z ktorých sa podáva jadro právne kvalifikačného záveru odvolacieho súdu, ibaže bez akýchkoľvek (presvedčivých) argumentov, ktorými by odvolací súd vyvrátil podľa neho nesprávne závery prvoinštančného súdu ako i nesprávne námietky žalobcu prezentované vo vyjadreniach, ktoré podal v priebehu odvolacieho konania, a ktorými brojil proti odvolaniu žalovanej, konkrétne prečo považoval právnu argumentáciu žalobcu z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z jeho písomných vyjadrení za nedôvodnú, mylnú, resp. vyvrátenú, obzvlášť za situácie, keď obe procesné strany v rámci argumentácie vychádzali z právnej skutočnosti absencie kolaudačného rozhodnutia stavby, v ktorej sa nachádza byt žalobcu, do ktorého žiada od žalovanej „obnoviť“ dodávku plynu.

20. Najvyšší súd zdôrazňuje, že za danej situácie mal žalobca možnosť brojiť voči odvolaniu žalovanej jedine vyjadrením k odvolaniu a duplikou, jedine ktorými procesnými úkonmi mohol namietat' voči argumentácii žalovanej o nedôvodnosti ním uplatneného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorú argumentáciu žalovanej odvolací súd zmenou prvoinštančného rozhodnutia prijal, bez riadneho vysporiadania sa s proti argumentáciou žalobcu, t. j. bez možnosti zákonom predvídateľným spôsobom dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia, okrem neexistencie kolaudačného rozhodnutia, ktorá právna skutočnosť bola nesporná a obe procesné strany z nej pri argumentácii vychádzali.

21. V danej súvislosti dovolací súd súčasne zdôrazňuje, že i keď do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, závermi a hodnoteniami dôkazov a ani to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná (čo samozrejme platí aj pre dovolateľa), avšak do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bezpochyby patrí právo dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia presvedčivým spôsobom.

22. Ak odvolací súd nevypravil svoje rozhodnutie tak ako to predpokladá § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 236, § 234 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, v danom prípade obzvlášť náležitým výkladom opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku uznesenia spôsobom patrične vyčerpávajúcim, keďže svojím rozhodnutím priamo nahrádza prvoinštančné rozhodnutie (pozor nedopĺňa ho, to by platilo iba v prípade potvrdzujúceho výroku), stáva sa nepreskúmateľné.

23. Záverom najvyšší súd dodáva, že ak odvolací súd hmotnoprávne posudzoval otázku, či žalobca ako vlastník bytu má alebo nemá nárok na dodávku plynu do neskolaudovanej stavby žalovanou v postavení stavebníka, jeho prvotnou úlohou malo byť vysporiadanie sa s otázkou ne/existencie právneho vzťahu procesných strán, z ktorého vzťahu žalobca navrhuje vydať neodkladné opatrenie, ktorým žiada uložiť žalovanej určitú konkrétnu povinnosť a či sa táto otázka ne/dá vyriešiť bez vykonania riadneho dokazovania a právneho posúdenia v rámci inštitútu neodkladného opatrenia, ktoré nahrádza vec samu. Až po posúdení existencie právneho vzťahu procesných strán cez prizmu žiadaného uloženia povinnosti

neodkladným opatrením je možné pristúpiť k zhodnoteniu osvedčenia dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ale dané posúdenie, ktoré musí vykazovať jednoznačnosť a zrozumiteľnosť, nevyplýva.

24. Zároveň je nutné si uvedomiť, že v prípade neodkladného opatrenia ide o procesný inštitút, ktorý má osobitný charakter vyznačujúci sa najmä nevyhnutnosťou jeho nariadenia, ktorá je spojená s povinnosťou navrhovateľa hodnoverne osvedčiť dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla v lehote 30 dní. Táto pomerne krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariaďoval pojednávanie a pri rozhodovaní zásadne vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (k tomu sa obdobne vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04. augusta 2020, sp. zn. III. ÚS 294/2020).

25. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatuje, že takýto zjednodušený procesný postup nižších súdov kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť ich rozhodnutí, čo obzvlášť platí pre zmenu prvoinštančného rozhodnutia odvolacím súdom (§ 236 v spojení s § 234 ods. 2, § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP).

26. Nakoľko dovolací súd uznal prípustnosť a dôvodnosť dovolacej námietky nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP, tak sa ďalej nezaoberal ostatnými žalobcom namietanými skutočnosťami.

27. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

28. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.